

REVIZIJSKO POROČILO

PRAVILNOST POSLOVANJA MESTNE OBČINE MARIBOR JAVNO-ZASEBNO PARTNERSTVO (JZP):

PROJEKT NADGRADNJA IN AVTOMATIZACIJA CESTNEGA PROMETA

21. maj 2013

Pogodba JZP

1) Vsebina pogodbe JZP

- vgradnja prometne opreme
- dva prekrškovna (pod)sistema
- izgradnja paralelnega optičnega omrežja

2) Vrednost pogodbe JZP

29.953.776 evrov brez DDV

3) Čas trajanja pogodbe JZP:

- 10 let + možnost podaljšanja za 5 let
(če plačila družbi Iskra Sistemi v 10 letih ne dosežejo investicijske vrednosti)

Cilj revizije in rezultat

- izrek mnenja o **pravilnosti poslovanja** MOM v delu, ki se nanaša na JZP za projekt Nadgradnja in avtomatizacija cestnega prometa v obdobju od 1. 1. 2010 do 30. 11. 2012

- izrekli smo:

NEGATIVNO MNENJE o pravilnosti poslovanja

- ker smo pri preverjanju pravilnosti poslovanja naleteli na nekatere nesmotrnosti, smo to predstavili v poročilu, nismo pa izrekli samostojnega mnenja o smotrnosti poslovanja

Utemeljitev mnenja

Na mnenje so vplivali trije bistveni sklopi nepravilnosti, ki jih bomo povezali s tremi fazami izvedbe projekta:

1. faza - Načrtovanje izvedbe projekta

(dokumentacija, predhodni postopek)

2. faza - Izvedba postopka za izbiro zasebnega partnerja

(spremenjen in razširjen predmet JZP glede na načrtovano in razpisano)

3. faza - Sklenitev in izvajanje pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu

(način financiranja projekta)

Utemeljitev mnenja

1. Faza - načrtovanje izvedbe projekta od decembra 2010 do junija 2011

NEPRAVILNOSTI

- občina ni v celoti pripravila investicijske dokumentacije in ni v celoti izvedla predhodnega postopka po Zakonu o JZP,
- projekt ni bil uvrščen v načrt razvojnih programov (NRP),
- ni bil v celoti izveden predhodni postopek.

NESMOTRNOSTI (točka 2.3.1. rev. poročila)

- pomanjkljiva vsebina dokumentov načrtovanja glede **predmeta JZP, obdobje trajanja JZP, način financiranja investicije, način poplačila zasebnega partnerja, razporeditve tveganj**

Utemeljitev mnenja

2. faza - Izvedba postopka za izbiro zasebnega partnerja

NESMOTRNOSTI

- prekratek rok za prejem prijav - nista bila upoštevana zapletenost naročila in čas, potreben za pripravo ponudb, (medtem ko je faza načrtovanja projekta trajala kar pol leta, je bil rok za razpis le 33 dni),
- javni razpis objavljen v času dopustov.

Ocena – daljše in primernejše obdobje razpisa bi morda imelo za posledico več prijav na razpis.

Utemeljitev mnenja

2. faza - Izvedba postopka za izbiro zasebnega partnerja

NEPRAVILNOSTI

- ni bil izpolnjen minimalni pogoj treh kandidatov za konkurenčni dialog,
- v drugi fazi dialoga pa je občina bistveno spremenila in razširila predmet JZP glede na prvotno načrtovanega in razpisanega
- na predlog zasebnega partnerja vključeni dodatni elementi (paralelno optično omrežje, dva prekrškovna sistema)

posledice - spremenili so se:

- obseg javnega interesa
- vrednost projekta (od začetnih 4,7 mio na 29,9 mio evrov)
- porazdelitev tveganj
- model financiranja (od financiranja iz proračuna do financiranja z delitvijo prihodkov od glob)

argument občine – cilji projekta so ostali isti

Utemeljitev mnenja

3 faza: Sklenitev in izvajanje pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu

Način financiranja – izhodišče 71. člen
ZJZP - izvajalcu javno-zasebnega partnerstva naj se omogoči, da:

- **povrne** v partnersko razmerje **vložena sredstva** in
- **doseže normalnega tržnega donosa** na ta sredstva.

3. faza: Sklenitev in izvajanje pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu

NEPRAVILNOST

- v pogodbi o izvajanju javno-zasebnega partnerstva je dogovorjen način financiranja projekta, ki je glede povrnitve vloženih sredstev zasebnega partnerja in doseganja normalnega tržnega donosa v neskladju z 71. členom ZJZP:
 - model financiranja ne temelji na nobeni analizi – ni bilo podlage za določitev lestvice za delitev prihodkov (8 % : 92 % v korist zasebnega partnerja);
 - je tvegan in negotov (investicija se lahko povrne bistveno prej kot v 10 letih z realizacijo višjega donosa, kot je normalni tržni donos ali pa se ne povrne v 15 letih, če je izboljša upoštevanje predpisov);
 - v izračun povračila zasebnega partnerja niso vključeni prihodki od trženja paralelnega optičnega omrežja;
 - nejasno je, kdaj se spremeni lestvica delitve prihodkov (po 9 letih ali prej ob morebitnem doseženem poplačilu investicije);
 - nejasnost glede stroškov upravljanja in vzdrževanja v znesku 7 mio evrov (ali so del inv. stroškov ali ne in kaj zajemajo).

3. Faza - Sklenitev in izvajanje pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu

pomembni vprašanji:

- ALI BI SE INVESTICIJA V 10/15 letih POVRNILA?
- in
- KAJ JE NORMALNI TRŽNI DONOS IN ALI GA BO ZASEBNI PARTNER REALIZIRAL?

Evidentirani prekrški in potencialni prihodki

Evidentirane prekoračitve hitrosti	Število	Potencialni prihodki zasebnega partnerja (v milijonih evrov)
od 16. 10. 2012 do 27. 2. 2013	165.619	cca. 12,7
projekcija za obdobje trajanja JZP (10 let)	cca. 4.400.000	cca. 337

Potencialni donos zasebnega partnerja na vložena sredstva (30 mio evrov): cca. 1.120 %
 (brez upoštevanja prihodkov zasebnega partnerja od trženja paralelnega optičnega omrežja)

Odzivno poročilo

Dogajanje po obdobju revizije:

- 18. 3. 2013 družba Iskra Sistemi odstopi od pogodbe o izvajanju JZP,
- 19. 4. 2013 družba Iskra Sistemi poda predlog poravnave,
- 23. 4. 2013 je Državno pravobranilstvo Republike Slovenije vložilo tožbo na ugotovitev ničnosti pogodbe o izvajanju JZP in ugotovitev ničnosti odstopa od pogodbe,
- 15. 5. 2013 občina odgovori na odgovorila na poziv družbe Iskra Sistemi.

Mestna občina Maribor mora v odzivnem poročilu izkazati ukrepe, ki obsegajo:

- ravnanja občine v postopkih za prenehanje pogodbe o izvajanju JZP, to je v postopku uveljavljanja ničnosti pogodbe o izvajanju JZP in v postopku odpovedi pogodbe o izvajanju JZP, z opredelitvijo finančnih posledic za občino zaradi zavarovanja njenih interesov v obeh postopkih.

Ključna sporočila v zvezi z ravnanjem MOM v postopku izbora zasebnega partnerja

- **Odločitev za projekt ni temeljila na pravih argumentih**, občina je izvedla projekt kot JZP, ker naj ne bi "razpolagala" s sredstvi", da bi projekt izvedla sama.
- **Projekt je bil slabo pripravljen in izveden** – kljub sodelovanju zunanjih strokovnjakov; od za zasebnega partnerja relativno nezanimivega projekta, ki je bil bliže JN, se je v postopku konkurenčnega dialoga z edinim ponudnikom, projekt spremenil v komercialno precej bolj zanimiv JZP; vrednost je narasla od 4,9 do 29,9 mio evrov.
- **Projekt je finančno izredno tvegan in negotov** - investicija se lahko povrne bistveno prej kot v 10 letih z realizacijo višjega donosa, kot je normalni tržni donos ali pa se ne povrne v 15 letih, če se izboljša upoštevanje predpisov.

Sporočilo projekta JZP MOM za projekte JZP nasploh

- 1) Ali so projekti JZP stimulirani iz pravih razlogov?
Primer pravna študija opcij v primeru MOM je izpostavila argument – "nimamo sredstev" oziroma še bolj površno "nismo načrtovali sredstev" - to ni pravi argument za JZP.
- 2) Ali so projekti JZP strokovno izvedeni?
Občine teh projektov strokovno večinoma ne izvajajo same, kakšna je vloga zunanjih svetovalcev? Kdo "diktira tempo" teh projektov?
- 3) Kakšne so finančne posledice JZP?
Možne negativne posledice: prikrito zadolževanje, tržni donosi zasebnih partnerjev, ki bistveno presegajo normalen tržni donos in jih posredno ali neposredno plačamo davkoplačevalci.
Skrajni primeri – ničnost pogodb, odškodnine.

Sporočilo projekta JZP MOM za projekte JZP nasploh

Sodeč po izkušnjah RSRS z:

- JZP v Mestni občini Maribor
- in projekti, ki so bili blizu ZJZP v drugih revizijah (stavbna pravica za vrtec Dol pri Ljubljani, so-ustanovitev Zavoda za Dom za starejše v občini Šempeter Vrtojba),

glede projektov JZP nismo optimistični, niti prepričani, če je bil ZJZP namenjen takšnim projektom.